

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: DR. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

SZERETSZ-É ENGEM ?

— D. Csikesz Sándor fölött. —

János 21:15—19.

„Mikor aztán megebédélének, monda Jézus Simon Péternek: Simon, Jónának fia: jobban szeretsz-e engem ezeknél? Mondta neki: Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged! Mondta neki: Legeltesd az én bárányaimat! Mondta neki ismét másodszer is: Simon, Jónának fia, szeretsz-e engem? Mondta neki: Igen, Uram, te tudod, hogy én szeretlek téged. Mondta neki: Őrizd az én juhaimat! Mondta neki harmadszor is: Simon, Jónának fia, szeretsz-e engem? Megszomorodék Péter, hogy harmadszor is mondotta vala neki: Szeretsz-e engem? És monda neki: Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy én szeretlek téged. Mondta neki Jézus: Legeltesd az én juhaimat! Bizony mondom néked, amikor ifjabb valál, felővezéd magadat, és oda mégy vala, ahová akarád; mikor pedig megőregszel, kinyujtod a te kezedet és más övez fel téged, és oda visz, ahová nem akarod. Ezt pedig azért monda, hogy jelentse, milyen halállal dicsőíti majd meg az Istent. És ezt mondván, szóla neki: Kövess engem!”

Minden emberi élet egyik nagy törvényét jelenti ki ez az Ige. De, mert ez az Ige a megfeszített és feltámadott Úr Krisztus szájából származik, még százszor inkább törvénye ez minden keresztyén életnek.

Minden ember maga készíti fel magát az útra, a munkára és a haragra, amíg fiatal — maga akarja és reméli az életet és a világot meghódítani. De aztán egyszerre csak azon vesszük észre magunkat, hogy körülöttünk és felettünk elfoly az élet tavaszi árja s egyre világosabban látjuk, hogy nem vagyunk többé a magunk urai. Titokzatos hatalmak egyre többször bénítják meg önerőnket és keresztyén öntevékenységünk útját: mindegy, betegség, gond-e, vagy esetleg még mélyebb tragikum. Döbbenve ismerjük fel, hogy életútunkat egyre inkább olyanformán járjuk, mint aki mozgó lápra került: a célja lépéseinknek még mindig a hajnal és a dél, de olyan erőik, amelyeknek nem tudunk parancsolni, kérelhetetlenül rohannak velünk észak hidege és az alkony felé.

Magasabb értelemben így van ezzel a keresztyén ember is. Először maga akar harcolni Krisztusáért,

maga akarja Neki meghódítani az életet és a világot köröskörül. Minden keresztyén életnek van egy fiatalos korszaka, amikor így szól Péterrel: „Uram, miért nem mehetek most utánad? Az életemet adom érted!” És minden keresztyén életnek meg kell hallania az először oly elhordozhatatlanul nehéznek tetsző feleletet: *csak utóbb jöhetsz utánam!* (János 13:36—37.) Amikor majd nem harc, hanem engedelmesség kívántatik tőled elsősorban, amikor majd látszólag tehetetlenül vergődöl sötét hatalmak kezében: akkor fogod majd a te Uradat igazán követni és megdicsőíteni. Mert akkor már nem magad mégy, hanem vezetted, nem magad harcolsz, hanem érted harcolnak, de nem is magad szenvedsz, hanem Istened szenved veled és érted.

Kemény törvény. De a betöltéséhez a keresztyén embernek kétféle erőt és vigasztalást is ad az ő megfeszített és feltámadott Ura — egy kérdésben és egy parancsban.

A kérdés ez: *Szeretsz-e engem?* Ezzel az Úr azt adja tudtokra az övéinek, hogy a szeretetükre számít. Minden engedetlenségük, makaességük, maguk útján járásuk, hűtlenségük után is számít. Ó mennyi mélységes megaláztatás és megítéltetés van ebben a kérdésben: szeretsz-e engem? Hiszen oly sokszor valóban nem szerettem Őt! De mennyi mondhatatlan vigasz és erő is van ebben a kérdésben: hiszen Ő e szerint mégis várja szeretetemet és ha Ő várja, nem hiába várja. Igen, nekem még szabad szeretnem őt: megtörve, megalázva, megítéltetve, a magam útjáról örökre letereltetve, sötét hatalmak halálárnyékában: mégis szerethetem Őt még egyszer úgy, sőt — ő megfoghatatlan csoda! — *jobban*, mint a leghívebb tanítványai.

Ezt a mondhatatlanul nagy erőt és vigasztalást peccéltli meg az Úr parancsolata is: *Legeltesd az én juhaimat, legeltesd az én bárányaimat!* Az Úr azzal is megerősít és megvigasztal, hogy feladatot bíz rám: lelkek gondját, az övéi gondját. Nem lehet olyan látszólag összeomlott, csalódott, megkötözött

élet, amelyet az Úr ne tudna felhasználni arra, hogy vele másoknak izenjen és amely Krisztus nevében ne tudna jó munkát végezni testvéreitek számára, ha egyszer maga már teljesen a Krisztus engedelmes-ségébe adta magát, ha Krisztus elfogadta a belőle feltörő reménykedő jajsztót: *Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy én szeretlek Téged!*

*

Mindnyájunk életének és halálának, Krisztus által megítéltetésének és Krisztusban nyert új életének törvénye ez az Ige. De a mi elköltözött kedves testvérünk Csikesz Sándor életének és halálának legdrágább ajándéka számunkra épp az, hogy ennek az Igének igazságát valami egészen rendkívüli erővel példázza és ábrázolja. Nem szükség részletesen kifejtenem, miért — úgyis látjátok ti ezt mind világosan, hogyha az én gyarlóságomon át Istennek Igéje és Szent Lelke szólott valóban hozzátok — de egyről, a legfontosabbról, úgy érzem, mégis éppen itt és most kell bizonyosságot tennem. A kihűlt ajkak nem tudják többé szólani, az elpihent szív nem doboghatja többé a nagy vallomást, amelyben annyi töredelem és bocsánatkérés, annyi új életremény és annyi életodaadás van: Te tudod, Uram, hogy én szeretlek Téged. De hogy az ő élete korai, bús, szívfaesáro alkonyának valóban ez volt az alap-

textusa, annak bizonyossága az, hogy az Úr *felelt* reá: a szeretetet elfogadta és áldással viszonzta, látható és tapintható áldással, amely nem szűnik meg ennél a koporsónál, mert nem egyéb, mint a nagy parancsolat teljesítése: legeltesd az én juhaimat, legeltesd az én bárányaimat. Életének legnagyobb és legszentebb szenvedélye tovább lánzol életénél: hiszen mi egyebek nagy elgondolásai és alkotásai, melyek megvalósításának közepette dőlt ki, mint az Úr nyájának legeltetésére rendelt, különösen áldott eszközök? ! A neve nem lesz egyikre sem felírva, de mindegyikre fel lehet írni az Igét, amelyben ő is egészen benne van: Szeretsz-e engem? — ha szeretsz, legeltesd az én bárányaimat!

*

Most már indul. Más által felövezettén, oda, ahová ő, de nem akart menni először, amikor még élete elpusztíthatatlannak tetsző erejében kelt hódító útra! Mindnyájunk sorsa ez, nemcsak az övé. De ez a sors csak akkor zordon és rettenetes, ha ugyanakkor, amikor a nagy Ismeretlen ránk teszi a kezét, nem halljuk meg engedelmesen a nagy Ismerős szavát: *Kövess engem!* Ez a szó szól e nagy-szerűen felfelé ivelt élet fájdalmas összeomlásával Csikesz Sándornak: bizó szeretettel hisszük, hogy meghallotta. Ez a szó szól most a koporsójával mindnyájunknak: meghalljuk-e? Révész Imre.

D. Dr. Kállay Kálmán kollégiumi igazgató búcsúbeszéde D. Csikesz Sándor koporsójánál

A debreceni református Kollégium nevében búcsúzom most Tőled Csikesz Sándor. Búcsúzom, mint ahogy az édesanya szokott kedves fiától: összetört szívvel, forró könnyel. Annak a Kollégiumnak a nevében búcsúzom Tőled, amelyet Családod után talán a legjobban szeretted. Valami megmagyarázhatatlan, mert szinte elemi erővel bíró szent szeretet volt az, amely összefűzött Téged a Kollégiummal. Pedig soha sem voltál e Kollégium diákja, csak tanára és levéltárosa életed delén, mégis minden tiszteletet megérdemlő csodálatos dolog volt az, ahogy a Kollégium genius loci-ja megihlette lelked s ahogy az Benned, a Dunántúl szülöttjében, a dunamelléki egyházkerület neveltjében átváltozott a Kollégium iránti mélyeséges szeretetté! Hogy lángolt ősi református tradíciókkal telt lelked, amikor a Kollégiumról volt szó! Hogyan vállaltál a szó teljes értelmében vett emberfeletti munkát magadra, amikor a Kollégium régi dicsősége lebegett szemed előtt! Olyan jubileumot álmodtál és tervezted a 400 éves ősi Alma Maternek, amilyent nem

látott még ez a magyar föld és nem a Te hibád, hanem a zordra fordult válságos világfolyás az oka, hogy nem tudtad terveidet valóra váltani. Fogyatkozó testi erőd ellenére sem csüggedt el a lelked. Sőt! minél gyengébbé vált a tested, annál jobban izzott lelked az ősi Főiskoláért. Csak az igazságot mondom, amikor azt állítom, hogy életedet ércnél maradandóbban beleépítetted a Kollégium utolsó negyedszázadának történetébe. Ezt a kifogyhatatlan nagy szeretetet köszönjük meg most sírod szélé-nél elsősorban a mindenható Istennek s azután Neked Csikesz Sándor. Menj el békességgel a minden élők útján! Ami Benned porból volt, porrá kell lennie, de lelked kibeszélhetetlen nagy szeretete Kollégiumunk iránt élni fog mindenkor annak történetében. „Az igazakra világosság fénylik a sötétségben Attól, aki irgalmas, kegyelmes és igaz!” (Zsolt. CXII. 4. vers).

Csikesz Sándor! Kollégiumunk bátorszívű hőse Isten Veled!

Nyilatkozat

Dr. Zoványi Jenő „ÚJ EGYHÁZTÖRTÉNETÍRÁS” című kiadványa tárgyában*

Dr. Zoványi Jenő nyugalmazott egyetemi tanár a fentidézett cím alatt egy 22 lapra terjedő füzetben

* A Protestáns Szemle márciusi számából átvéve, a szerkesztőség előzetes engedélyével. Szerk.

foglalkozik újabb történettudományi munkásságomnak, főként Magyar Református Egyháztörténetemnek bírálatával. A füzet a Keresztény Magvető c. unitárius folyóirat füzetei sorozatában jelent meg a

folyó évben Kolozsvárt (nyilván magának a folyóiratnak hasábjain is, de az én kezemhez csak maga a füzet, mint önálló kiadvány jutott). Értesülesem szerint különben a füzet szövegét egészében vagy jelentékeny részében előadta annak szerzője a budapesti Dávid Ferenc-egylet egyik közelmúlt estélyén is.

A kiadvány szellemének, irányának és stílusának részletes ismertetése helyett elég lesz szóról-szóra ideírom annak utolsó két bekezdését, amely egyúttal az egész bírálat konklúzióját is tartalmazza:

„Ilyen az új vagy 'hitvalló' egyháztörténetírás. Írásnak írás, egyházinak is alkalmas, hitvallónak is beválik, azonban a legcsekélyebb mértékig sem a szó régi jelentésében, mely alatt olyat értettek, aki tűzön-vízen át fenntartotta a meggyőződését, aki szembeszegült a hatalommal, nem pedig élvezte azt, — kinszenvedések között is, nem pedig kitüntetésekkel elhalmozottan. De történet? — az sohasem lesz az efféle kasírozott tudományból. Hogy ennek milyen, arra rávilágít az általam feltüntetett sok részlete, rá a szavak átértékelése és a tények módosítása, rá a sok eszmezavar és ellenmondás. Ez mind némi elnézéssel volna kezelhető, ha szerző újabb műveiből lépten-nyomon ki nem ütöknék a határozott és nem titkolt református teológiai álláspont, még pedig legreactiósbab, lequisitoriusabb, a 'furoreologicus'-tól áthatott alakjában.

Ennélfogva a legnagyobb keserűséggel, további munkásságába vetett reményeink feletti kétségbeesett csalódással le kell mondanunk róla, hogy akár mostanában közrebecsátott műveivel, akár az ebben a szellemben ezután írandókkal a tudomány szempontjából foglalkozhassunk és hogy nekik ebben a tekintetben valami súlyt tulajdoníthassunk. Ellenben mélyen érzett sajnálattal állapíthatjuk meg, hogy egy sokat ígérő tudományos pálya aránylag túlkorán megszakadt s 1936 óta méltán mondhatja egyháztörténetíróink harmadik nemzedéke: elesett a mi fejünknek koronája. Legutolsó munkája minden reményt kioltathatott még azoknál is, akik a többi téves úton járó után bizakodtak még abban, hogy egy egyetemi tanárban csak felülkerekedik megint a tudomány ápolása iránti kötelesség érzete. Ez már új állásának az elfoglalása után jelent meg, mely gyökeretlenebb teszi ezt a várakozást. És nem fog érte kárpótlást nyújtani bármily sikeres püspöki működés sem, amit különben őszintén kívánunk neki is, a tiszántúli egyházkerületnek is.“

Dr. Zoványi Jenőnek ezekben a megállapításiban vagy igaza van, vagy nincs igaza. Ha csak részben is igaza van, akkor én, a „volt tudós“ (ahogy a kiadvány 7. lapján maga nevez) minden jogot elveszítettem arra, hogy vele szemben védekezni próbáljak. Ha pedig csak részben is nincs igaza, akkor ő vesztette el minden jogát arra, hogy vele ez életben még valaha is szóbaereszkedjem, akár tudományos vitában, akár másként.

Abban, hogy ezekben a megállapításokban igaza van-e Zoványi Jenőnek: én természetesen bíró nem lehetek. A füzetnek mindenhez inkább, mint tudományos bírálatához illő hangja, átlátszó célzatossága, vakmerő és komolytalan személyeskedése pedig még az alól is felmentenek, amire egy akármilyen éles és kíméletlen, de tárgyilagosságra törekvő és

ennek megfelelő hangú bírálattal szemben kötelezve volnék: t. i. a tárgyalat kérdések érdemébe vágó elvi vita alól, kifogásolt tényállításaimnak és értéktételeimnek megvédelmzése vagy megmagyarázása alól.

Csak az egy halál bizonyosabb annál, hogy ezt a kijelentésemet Zoványi Jenő megfutamodásnak, válaszolni nem-merésnek és nem-tudásnak fogja magyarázni. Vállalom ezt a kockázatot és nem sajnálom tőle ezt az „elégítelt“. Az itt következő néhány megjegyzés már nem is neki szól, hanem azoknak, akiktől tárgyilagos elbírálást remélhetek.

1. Zoványi Jenő a személyes sértődés fokáig felfingerli az, hogy valaki hitvallási és teológiai álláspontokról mer egyháztörténetet írni, nem pedig a rég kimult teológiai liberálizmus és „Kulturprotestantismus“ szélső balszárnyáról aknázza alá és ócsárolja „egyháztörténetírás“ címén azt az egyházat, amelynek szolgálatában áll s amely iránt hűséget esküdött. Őszerinte ugyanis csak egy hitvallás és egy teológia van, amelyik képes elfogulatlan tudományosságot biztosítani: az ő racionalista antidogmatizmusa, történetietlen evoluzionizmusa és leplezetlen szentháromságtagadása. Ezen nem lehet segíteni és így — amint maga is hangoztatja — csakugyan hiányzik kettőnk között a „közös nevező“ (7. lap).

2. Zoványi Jenő az elmúlt félszázadnak egyik legélesebb elméjű és leghasznosabb magyar történetkritikusa, akiben azonban az öregkorral már teljes színvakságig fokozódott érzéketlenség volt és van a történetírás magasabbrendű feladatai: szellemi kapcsolatok földértése és szellemi életfolyamatok ábrázolása iránt. Amilyen nagyszerű ismeretei vannak a magyarországi protestantizmus történelmének külső, krónikaszerű vázához: olyan tájékozatlan a protestantizmus, sőt általában az európai szellem négy-százados áramlatainak történetirodalmában, különösen ami a legutóbbi emberöltő termelését illeti. E részbeli tájékozatlanságát — amely egyes pontokon, így pl., amint ez a füzet is elárulja, az antitrinitarizmus és az anabaptizmus kérdésében, a legélembib tudatlanságig megy — részint fölünyesen legyintő nyilatkozatokkal, részint meg azzal akarja pótolni vagy leplezni, hogy szakadatlanul ismételteti a saját történetfilozófiáját, amely lehet tiszteltreméltó egyéni meggyőződés, de nem lehet tudománypótlék. Ezt most már, tisztos életkora és a maguk körében kétségtelen nagy érdemei ellenére is, kénytelenek vagyunk egyszer nyíltan megmondani. Természetesen egyúttal azt is, hogy nem ismerünk reménytelenebb vállalkozást, mint az ő számára rendezni továbbképző tanfolyamot.

3. Zoványi Jenő az ő előbb sárospataki, majd debreceni állásvesztése és a magyar református lelkész palásttól megfosztatása óta az *önmártír* szerepében tetszeleg magának. Azóta alig jelent meg tőle olyan írásmű, amelybe, sokszor a legmeglepőbb fordulatokkal és a legképtelenebb örvök alatt, erőnkerejével be ne hurcolta volna a saját ügyét, rendszerint mérges kifakadások, gyűlölködő személyi célzások alakjában. A haladó korral ez a vonása immár egészen patológikus arányokban fejlődött ki. Nemcsak ez a füzet igazolja ezt, hanem nemrég jelent „A tiszántúli református egyházkerület története“ c. műve is, melyről ő és kiadói bizonyára

szilárdul meg vannak győződve, hogy komoly és tárgyilagos tudományos munka, amelyet használnak és épüléssel forgathatnak azok az igen nagyszámú magyar reformátusok, akikkel ezt a könyvet — és az ugyanezen címet viselő, teljesen haszontalan és értéktelen második kötetet, amelynek már nem ő a szerzője — egy tisztán üzleti szellemű vállalkozás hihetetlenül merész propagandája során, drága pénzben megvették. A valóság ellenben az, hogy Zoványi Jenőnek ez a műve nem más, mint egy nagyméretű pamflet, amelynek krónikaszerűen egybefűzött adatai a tudománytechnika szempontjából tesznek bizonyos szolgálatot, de amely minden magasabb értelemben vett tudományos érték nélkül szűkölködik, mégpedig nemcsak a már fentebb említett tudományos színvakság és tárgyi tudatlanság miatt, hanem még inkább amiatt, hogy emberek jellemzésében és dolgok megítélésében itt már igazán féktelenül szabadjára ereszti személyes indulatait. Különösen ahogyan a legutóbbi félszázadot megírja — egészen napjainkig — az minden egyéb, csak nem történetírás. Mégpedig nemcsak azért, mert az egykorú vagy a szerzőre nézve még csak közelmúltat jelentő események tárgyalása mai tudományos értelemben tulajdonképpen elvileg nem érdemli meg a történetírás nevét. Hanem még inkább azért, mert az, amit ott megír, még emlékiratnak is rossz: igaztalan a torzításig, szubjektív a gyűlölködésig, hézagos az önkényességig. Aki tudós ember létére ilyen írást pályája végén kiad a kezéből, az csak a saját fejről tépi le a babért és nem szerzett magának jogot arra, hogy mások tisztességes munkálkodását ugyanakkor hallatlanul fölünyes gesztusok kíséretében sárbarántsa.

4. Fél századnál hosszabb irodalmi és közéleti

pályafutása alatt Zoványi Jenő — egy sajnálatos lelki aberráció következtében, amely a korról szintén nem gyengült nála — számos kortársa fölött tartott olyan kivégzés-számba menő ítéletet, mint most én-fölöttem. Megfigyelhetőleg rendszerint olyanok fölött, akikkel először jó viszonyban volt, akik nagy képességeit és teljesítményeit érdem szerint elismerték, akik hozzá igyekeztek gyöngédek, figyelmesek, megértők, türelmesek lenni, sőt akiknek némely esetben ezeknél komolyabb okokból is le volt kötelezve. Úgy látszik, a lekötözöttség feszélyező érzésétől akart aztán velük szemben szabadulni, ami az ő lélektana szempontjából érthető és menthető, más, magasabb szempontokból viszont annál kevésbé. Az általa kivégzettek valóban díszes sorába beiktatódni, legutolsóknak és legkisebbnek, őszintén szerencsémnek tartom. Tekintem ezt akkora kitüntetésnek bizonyos szempontból, mint azokat a tudományos kitüntetéseimet, amelyeket e füzetében módfelett izléstelen és igazságtalan célszavakkal felhánytorgatni jónak látott. Ha pedig a kortársakon túl, az általa kivégzettek közé odaveszem Kálvin Jánost és Nagyatyámat is, akkor igazán azt kell mondanom: büszke vagyok rá, hogy a nagy Ítéletvégrehajtó engem is körme közé fogott. Ha nem tette volna, okom volna gyanakodni, hogy nem vagyok sem jó református teológus, sem türhető modernséggel képzett történész, sem általában rendes ember.

Zoványi Jenő szíves jókívánsággal végezte rólam való irását. Amidőn ezt köszönettel nyugtázom, viszonzom is. Az Úr Isten legyen hozzá kegyelmes és éltesse még igen soká, hogy legyen alkalma még e világon felismernie életének és munkásságának nagy tévedéseit.

Révész Imre.

Hírek az egyházmegyékből

ALSÓSZABOLCS HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi belmissziói előadó, missziói lelkész február hó 4-én, vasárnap meglátogatta a hajdúhadházi református egyház belmissziói egyesületeit. Vasárnap reggel 9 órakor a templomban prédikált, 11 órakor a presbiterok és egyházközségi képviselők számára tartott előadást. Délután 4 órakor az I. sz. női bibliakör biblióróját tartotta meg. Ugyanebben az időben Dr. Ferenczy Károlyné nagytiszteletű asszony a Leányegyesületben tartott előadást, 5 órakor pedig a II. sz. női bibliakör biblióróját vezette. Este 6 órakor Dr. Ferenczy Károly az ifjúsági egyesületben tartott előadást. Mindenütt nagyszámú hallgatóság volt jelen. Hisszük, hogy az Ige magja nem hullott hiába és hogy ennek a látogatásnak a gyülekezet még nagyobb buzgóságában és áldozatkészségében lesz meg a gyümölcse.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A debreceni egyházmegye és Debrecen környékének ifjúsága számára négynapos téli ifjúsági vezetőképző tábor volt a debreceni KIE helyiségé-

ben. A meghívót az egyházmegye elnöksége: Dr. Szász Imre esperes, Dr. Sz. Kun Béla egyházmegyei gondnok és vitéz Úry Ferenc missziói előadó bocsátották ki a KIE vezetőikkel együtt. Huszonhét egyházközség ifjúsági kiküldöttei jöttek össze. A Molnár Gyula lelkész vezetése alatt működő Diakónusképző látta őket vendégül szíves szeretettel. Az előadások egyházi és nemzeti életünk sorskérdéseiről szóltak. Előadást tartottak: Dr. Szász Imre esperes, Nagy István diakonisszaképzőintézeti, Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi, vitéz Úry Ferenc, Dr. Bodonhelyi József, Musza Ferenc lekipásztorok, Ács Mihály KIE titkár, Pógyor István KIE nemzeti titkár, Szabó Dániel kollégiumi szenior, Dr. Jánossy Gyula orvos, Dr. Kondor Imre, Dr. Némegy Lajos tanárok, Dr. Vadász Sándor, Bíró György, Lombár István KIE munkások, Faragó József iparos és Pozsár István földműves és Tamás Ferenc konventi ifjúsági lelkész.

A debreceni református tanítóképzőben ifjúsági vezetőképző órák tartását határozták el az intézet vezetősége és az ifjúság.

A debreceni egyház missziói bizottsága Uray Sándor elnök és Mezey Béla lekipásztorok aláírásával egy egész héten keresztül ifjúsági vezetőképző konferenciára hívta össze az egyházrészek leánykörti és ifjúsági vezetőit. A konferencia nagy érdeklődés mellett folyt le február 5—11. Minden egyházrész

küldött képviselőt. Kiderült, hogy milyen sok veszedelem környékezi ifjúságunkat és nagy lett a vágy, hogy Debrecenben a református ifjúsági munkát a legnagyobb erővel meg kell szervezni. Előadásokat és áhítatokat tartottak: Uray Sándor egyházkerületi főjegyző, Dr. Szász Imre esperes, Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi missziói előadó, Nagy István diakonisszaképzőintézeti igazgató, Kovács Bálint konventi ifjúsági lelkész, dr. Illyés Endre Dóczy-intézeti vallás tanár, Dobos Károly budapesti lelkipásztor, Orosz János segédlelkész és Tamás Ferenc konventi ifjúsági lelkész.

FELSŐSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE.

Vasmegyer református gyülekezetében áldott- emlékü ifjúsági nap volt. Fekete Lajos a gyülekezet fiatal lelkipásztora, aki az egyházmege ifjúsági megbízottja is, nagy buzgósággal szolgálja ifjainak lelki-gondozását. Ez a gyülekezeti nap is még jobban el akarta mélyíteni az ifjúsági munkát. Tamás Ferenc konventi ifjúsági lelkész kereste fel ez alkalommal a gyülekezetet és tartott evangélikációs előadásokat, melyeket a gyülekezet hálás érdeklődéssel hallgatott minden alkalommal. Az egyházmegeyében nyárra ifjúsági tábor összehívását tervezik.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

Túrkevéen ebben a nagy alföldi gyülekezetben szép lendületet vett az ifjúsági munka. A lelkipásztorok Cziriák Géza elnöklelkész és Tóth Lajos iskolaszéki elnök fehéredő hajjal, de fiatalos szíjjel segítik elő az ifjúság lelki-gondozását. Kopasz Gábor és Tárkány Szűcs József segédlelkészek nagy örömmel végzik a túrkevei fiatalság között a nehéz, de gyönyörűséges szolgálatot. Az elmúlt hónapban gyülekezeti nap volt. A gyülekezet minden rétege számára készítek alkalmat és a gyülekezet ki is használta, pedig a hideg nagyon kemény volt, hogy megismerkedjék az ifjúsági munka céljával. Tamás Ferenc konventi ifjúsági lelkész tartotta az előadásokat.

HALOTTAINK

Dr. Csikesz Sándor

Amikorra ezek a sorok eljutnak Olvasóink kezébe, már mindenki hírét vette a szárnyaló gyász-üzenetnek, hogy Dr. Csikesz Sándor, az Úrnak emez öt-talentumos hű szolgája, elköltözött az élők sorából... Halálával, e percben még alig felmérhető csapás és súlyos veszteség érte a magyar református egyházat s a tudományos életet. És ez a csapás és veszteség első helyen mégis csak a miénk: Debrecené és a Tiszántúlé.

Dr. Csikesz Sándor, a debreceni egyetem volt rectora, a református hittudományi karon az egyházzónoklattan és szertartástan tanára, a soproni evangélikus theologiai fakultás diszktora, a Theologiai Szemle megalapítója és szerkesztője alig ötvennégy éves korában a debreceni klinikán február 18-án, vasárnap reggel, hosszú szenvedés után elhunyt. Előző héten agyvérzés tört reá és régóta beteg szíve már nem bírta el ezt a rohamot.

Kimagasló tudományos érték és rendkívüli erejű, fogalommal vált szervezőtehetség hullott sírba Csikesz Sándorral. Baltazár Dezsőnek az Országos Református Lelkészegyesület élén első munkatársa volt: 1914-től 1935-ig ő rendezte éjt nappallá téve az ORLE, később pedig a Presbiteri Szövetség évenként megújuló hatalmas seregszemléit és ilyenmő legnagyobb alkotásaképpen 1934-ben Budapesten az első országos református kiállítást. Ebbe is ropant bele a hatalmas erejű férfi; azót hurcolta szívében a halálos fáradságot.

A magyar protestantizmus külföldi kapcsolatainak szintén apostolául szegődött, a speyeri birodalmi gyűlés negyszázéves jubileumának kidolgozásában résztvett.

Komoly eredményeket ért el a tiszántúli új lelkésznevezdek nevelésében. Magávalragadó, próféta stílusú igehirdetése sokáig emlékezetesek maradnak. 1925-ben alapította és azóta szerkesztette a református hittudomány tekintélyes folyóiratát, a Theologiai Szemlét. A debreceni diakonisszaintézet létrehívása körül is döntő a szerepe. Tanácsbírói tisztet viselt a tiszántúli egyházkerületben és tagságot az Egyetemes Konvent sajtóügyi bizottságában.

Baranya megyéből származott, 1886 január 1-én született Drávafokon. Családja háromszáz éven át számos lelkészt és tanítót adott a református egyháznak. 1911-től kiscsány-osztrói parókuslelkész, a világháborúban hosszú évekig az első arcvonalban tábori lelkész volt. 1923-ban nevezték ki debreceni egyetemi tanárnak, 1937-38-ban az egyetem rector magnificusa volt. Ereje utoljára a Kollégium negy-százéves jubileumának előkészítésében lángolt fel, amelynek minden terhét ez a nőtlen-családtalan, csak a közért dolgozó ember valami szenvedélyes, féltékeny munkaszomjúsággal magának kívánta fenntartani.

Temetése február 21-én ment végbe, a debreceni Köztemetőben, a város által adományozott disz-sírhelyre, egykori nagy munkatársa, Dr. Baltazár Dezső sírja közelébe.

Kegyelettel áldozunk emlékének, amidőn D. Dr. Révész Imre püspöknek felette elmondott igehirdetését és Dr. Kállay Kálmán professzortársa búcsúbeszédét Lapunk mai számában a vezető helyén közöljük. Emléke legyen áldott. A B. F. R. A.

Visszaemlékezés Szász Tihamérra.

Egy emberrel, egy lelkipásztorral s egy barátal ismét kevesebb van. A váratlan és megdöbbentő fájdalom után, mely Szász Tihamér uszka lelkipásztor halála felett átjárta keblünket, előttem áll még mindig nem a halott, hanem az élő alak. A határozottság embere volt, még a halála által is, mert amikor elkísértem utolsó útján a kórházba s megtudta, hogy fájdalmait operációval lehet megszüntetni, így szólott hozzám: „Tudom, testvér, hogy nem megyek többet haza, de azért itt maradok, ha nem lehet másképpen segíteni.” Sejtelve, sajnos, valóra vált és ottmaradása után két hétre, mivel szíve felmondta a szolgálatot, visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Született 1880 február 16-án Nagyberegen. Hitvese hat évvel előbb éppen azon a napon halt meg, amelyiken őt temették, január 31-én. Gyermekei nem voltak. Ott volt a koporsó körül két testvére, két unokaöccse és keresztleánya, akiket nevelt és gyülekezete tagjai közül, aki csak tehette. De megtöltötte a kórház udvarát a gyászolók nagy tömege.

Milyen szíves volt mindenkivel szemben. Nem volt uralomra törekvő természet, mert hiányzott belőle az a túlhajtott becsvágy és előretörés, ami a mai tülekedő, önző

világban minden érvényesülésnek titkos rugója. Nem akadályozta meg semmi, még a fájdalom sem abban, hogy a reábizottakat elvégezze. Végezte kötelességét még betegen is, mert az volt életeleme. Az izgalmas időkben is békeségben, csendes, zajtalan munkával vezette egyháza hajóját az élet zivataros tengerén. Tegyük le írjára a hála és elismerés koszorúját.

Legyen áldott emlékezete!

Orosz Kálmán,
tiszacsecei lelképásztor.

K Ü L Ö N F É L É K

Második lelkészképző vizsga volt a debreceni Kollégiumban folyó évi február hó 20—22. napjain. Összesen húsz ifjú segédlelkésztestvérünk jelent meg a vizsgára. Február 19-én d. e. zárttermi írásbeli dolgozatot készítettek az egyháztudomány köréből. A szaktanár által előterjesztett s Püspök úr által kiválasztott téma ez volt: „Bírói szervezet a magyarországi református egyházban.” A három napig tartó szóbeli vizsgálat végén jelesen képesítették: Loós András; jól képesítették: Bán Zoltán, Dávidházy László Gábor, Konez Zoltán, Kósa Ferenc, Nyeste István és Nagy Imre. Képesítették: Gonda Balázs Dániel, Hegyi József, Tantó Sándor, Telkes György, Bihari István, Heretek Antal, Koppányi Gyula, Körtvélyessy László, Molnár István és Tömörny Ödön. Két jelölt egy-egy tárgyból félév múlva teendő javítóvizsgára utaltattott. Egy jelölt a vizsgáról eltávozott. A vizsgaeredmény Fihirdetése után D. Dr. Révész Imre püspök a Cselek. VI:1—7. alapján intézett komoly, de egyben bátorító szavakat az ifjakhoz. A megboldogult s éppen a vizsga ideje alatt temetett Dr. Csikész Sándor professzor tárgyait Püspök úr felkérése alapján, Dr. Makka Sándor professzor kérdezte. Szeretettel köszöntjük az ifjú Timotheusokat. Életükre s munkájukra a kegyelmes Isten áldásáért fohászkodunk.

Ravasz László református püspökön vakbélműtét hajtottak végre. A *Magyar Értelítő* jelenti: Dr. Ravasz László református püspök, titkos tanácsost pénteken delután beszállították a Fásor-szanatóriumba ott Dr. Ádám Lajos egyetemi tanár kitűnően sikerült vakbéloperációt végzett rajta. A püspök pénteken délben rosszul érezte magát, háziorvosa, Dr. Szöllőssy Lajos egészségügyi főtanácsos elhívta hozzá Ádám professzort, aki azonnali műtétet tartott szükségesnek. A beteg kifogástalanul érzi magát, de az influenzás időkre való tekintettel, egyelőre senki sem látogathatja meg a püspököt.

Máthé Elek tanár elindult a jubiláló amerikai magyar reformátusok meglátogatására. A *Magyar Értelítő* jelentette, hogy ebben az évben ünneplik egyházzá alakulásuk félévszázados fordulóját az északamerikai magyar reformátusok. A jubileummal egybeesik Dr. Máthé Elek budapesti gimnáziumi tanár, teológiai magántanárnak, az ismert és kitűnő írónak ottani harmadfélhónapos körútja. Dr. Máthé Elek mult kedden reggel indult Budapestről, a jövő hét végén ül hajóra és március első napjaiban Newyorkba érkezik. Mintegy harminc nagyobb egyházat fog meglátogatni Newyorktól Philadelphiáig. Missziói, szászéki szolgálatot is végez útján, de célja az, hogy közvetlen tájékoztatást adjon az itthoni helyzetről.

A Tiszántúli Egyházkerület Gyorssegélyalap elnöknője. D. Dr. Révész Imréné főtisztelendő asszonyunk nevében hálás köszönettel nyugtázzuk 1939-ben befolyt alábbi összegeket: *Alsószabolcs-hajdúvidéki egyházgyűlésből*: Lengyel I.-né (Püspökladány) 50 P. Leányegyesület (Tiszacsege) 18-40 P. Református egyház (Hajdúszoboszló) 30 P. Dr. Matócsy Károly (Keckemét) 20 P. Molnár Z.-né (Hajdúhadház) 20 P. Dr. Molnár B.-né (Balmazújváros) 15 P. Prezbiternek (Hajdúböszörmény), Kiss I.-né által 75 P. Kálvineum lelkészárva (Hajdúböszörmény) 33-67 P. Kiss S.-né (Földes) 15-10 P. Leányegyesület (Hajdúhadház) 50 P. Lelkészi Hivatal (Hajdúdorog) 10 P. Leányegyesület (Tiszadob) 4-80 P. *Beregi egyházgyűlésből*: Kelemen Gy.-né (Vásárosnamény) 5 P. *Békésháti egyházgyűlésből*: Lelkésznék szöv. pénztára (Szentes) 50 P. Református egyház (Szeged) 30 P. Harsányi P.-né (Gyula) 100 P. *Bihar-érmelléki egyházgyűlésből*: Szabó B.-né (Told) 1 P. KIE (Told) 4 P. Református egyház (Bagamér) 10 P. Református egyház (Újléta) 3 P. Református Lelkészi Hivatal (Zsáka) 8 P. Radó I.-né (Nagyléta) 12-10 P. Református egyház (Csökmő), Bojt, Váncsod, Ártánd 46-31 P. *Debreceni egy-*

házgyűlésből: Derecskei 2. sz. bibliakör 50 P. Csontos I.-né (Hencida) 3+2 P. Dr. Szász I.-né 12 P. Debrecenből: Uray Sándorné 12 P. Dr. Danesházy 12 P. Molnár F.-né 10 P. Kántor I.-né 7 P. vitéz Huszár E.-né 10 P. vitéz Szabó E.-né 4 P. N N (Dr. Dr. Révész I. püspök úr által) 300+240 pengő, N N (D. Dr. Révész I.-né által, Nagykállóból) 182 P. Jótékony Nőegylet 120 P. N N 80 P és hat özvegynek ruháralvó szövet, Visnyei I.-né 1 P. báró Vay László 130 P (Uray S. ft. úr által), Dr. Csáky L. zsinati tag 25 P. Jalsovitzky államtitkár 10 P. Csányi Benjáminé (Kenderes) egy és fél éven át közvetlenül három lelkészaládot segélyezett bőkezűen. Hangverseny jövedelme 400 P. *Felsőszabolcsi egyházgyűlésből*: Pethő K.-né 3 P. Barkaszy K.-né 12 P. Szoboszlay S.-né 5 P. Czövek Z.-né 6 P. Keresztessy L.-né 5 P. Porzolt F.-né 5 P. Sarka B.-né 6 P. Papp Kálmán I.-né 5 P. *Hevesnagykunsági egyházgyűlésből*: Benkő V. (Kunszentmárton) 3 P. Keresztesi K.-né (Tiszaszentimre) 3-10 P. Nőegylet (Tiszafüred) 50 P. *Középszabolcsi egyházgyűlésből*: Porzolt I. (Újfehértó) 10 P. Baráth I.-né (Gáva) 10-10 P. Református egyház (Nyíradony) 2 P. Református egyházközség (Vasmegeyer) 2 P. Görömbey P.-né (Nagykálló) 10 P. *Nagykárolyi egyházgyűlésből*: Föris L.-né 5 P és Leánykör (Hodász) 14-11 P. Református Lelkészi Hivatal (Kántorjánosi) 21-50 P. *Nagyszalontai egyházgyűlésből*: Református egyházközség (Körösszegapáti) 2-10 pengő. Református egyház (Berekbőszörmény) 10 P. Vajó Z.-né (Körösnagyharsány) 10 P. Nőegylet (Komádi) 40 P. Református egyház (Kötegyán) 10 P. Vitéz Leel-Össey A.-né (Sarkad) 10 P. Református Nőegylet (Mezőgyán) 12 P. *Szatmári egyházgyűlésből*: G. Szabó Gyöngyi (Csahole) 30-10 P. KIE (Tiszabecs) 20 P. Leánykör (Kisar) 40 P. Fehérgyarmati perselypénz 18-44 P. — Áldottak a kegyes lelkék és jöbön fáradhatatlanok! Dr. Boér Károlyné, pöntárnok.

KIE-táborozás Tiszacseccén. A szatmári egyházgyűlés ifjúságát nyári táborozásra meghívta a tiszacsecei lelképásztor. A Tiszapartján fekvő és füzessel környezett község minden tekintetben alkalmasnak ígérkezik nemcsak a nyári táborozásra, amely június 28—30. napjaira van kitézve, hanem a testi, lelki felüdülésre is.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspök hivatalától.
790—1940. szám.

KÖRLEVÉL

valamennyi kebelbeli lelképásztorhoz, prezbiteriumhoz, iskolaszékhez és iskolai igazgatóhoz.

„Nemzeti Könyvtár” címmel egy füzetet vállalat indult meg azzal a céllal, hogy a magyar nép legszélesebb rétegeinek jó és olcsó olvasmányt, nemes értelemben vett és régóta nélkülözött „ponyvát” nyújtson.

Az eddig megjelent füzetek tartalma nemcsak változatos és élvezetes, hanem mind az evangéliumi igazság, mind pedig a magyar nemzeti eszme, érzés, irodalmi színvonal és nyelvtisztaság mérlegén lemérve, megüti a legmagasabb mértéket is.

Épp ezért melegen ajánlom a füzeteket egyházi, iskolai és népkönyvtárakba való beszerzésre, vallásos estélyeken, ifjúsági munkában s a pásztori és gyülekezeti misszió egyéb alkalmain, az alkalomhoz mért felhasználásra.

Atyafiságos tisztelettel:

Debrecen, 1940 február 20.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
818—1940. szám.

KÖRLEVÉL

Mátyás király születése 500 éves fordulójának megünneplése tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az 1940. évi január hó 9-én 137,129—1939. IX. ü. o. szám alatt kelt rendeletével Mátyás király születésének 500 éves fordulójának megünneplése tárgyában intézkedett. (L. a *Hivatalos Közlöny* 1940. évi febr. hó 1-én kelt 3. számában.) Utasítom a vezetésem alatt álló egyházkerület vala-

mennyi alsó-, középfokú és középiskola igazgatóságát, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak Mátyás király születése 500 éves fordulójának megünneplése tárgyában kiadott rendelete értelmében hasonlóan járjanak el.

Debrecen, 1940 február 23.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

835—1940. szám.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli valamennyi egyházközség lelképásztoraikhoz, a közép- és középfokú iskolák igazgatóihoz és az iskolaszéki elnökökhöz.

Kormányzó urunk Öfömlétsága folyó évi március hó 1-én tölti be Isten gazdag kegyelméből országulásának huszadik esztendejét. Ez az évforduló egész nemzetünknek boldog hálaadással telt ünnepe. Hogy ebből az ünnepből egyházkerületünk gyülekezetei és tanulóifjúsága is méltó módon kivegyék a maguk részét, elrendelem a következőket:

I.

Egyházkerületünk valamennyi gyülekezetének valamennyi templomában folyó évi március hó 1-én, pénteken délelőtt, lehetőleg 10 órakor hálaadó és könyörgő istentiszteletet kell tartani. (Erre különben az Egyetemes Konvent Elnöksége rádió útján már felkérte a magyarországi református egyház valamennyi gyülekezetét és lelképásztorát.) Az istentiszteletnek az Országos Zsinat 1937. évi 1387. számú határozata értelmében, amely az 1938. évi konventi jegyzőkönyv 245. pontjában is szövegszerűen olvasható, a helyi viszonyokhoz mérten a teljes, a katechizáló, vagy a könyörgéses istentisztelet sorrendjét kell követnie.

II.

Egyházkerületünk valamennyi iskolájában folyó évi március hó 1-én:

1. tanítási szünetet kell tartani;
2. a tanulóknak részt kell venniük a gyülekezet hálaadó és könyörgő istentiszteletén;
3. a megelőző vagy következő egyik nap tanítási óráján osztályonként egy-egy tanár, illetőleg tanító méltó módon emlékezzék meg Kormányzó urunk kétvázados országulásának kivételesen nagy jelentőségéről.

Debrecen, 1940 február 26.

Atyafiságos tisztelettel:

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

850—1940. szám.

FELHÍVÁS.

Az egyházkerületi közgyűlés 401—1939. sz. határozatában konferencia tartását rendelte el az elemi iskolai oktatást, nevelést ellenőrző egyházmegyei látogatók lelkész és tanító dékánok részére.

A konferencia idejéről 1940 április hó 10-ének (szerda) délutánját és 11-ét (csütörtök) tűzöm ki.

A konferencia helye Debrecen, a Kollégium díszterme.

Jelentkezési határidő március 15.

Felhívom az esperes, az egyházmegyei lelkész és tanító dékán urakat, hogy e konferencián résztvenni szíveskedjenek. A konferencián résztvevők iskolalátogatásuk alkalmával fáradtság és felelősségteljes munkájuk végzésénél az ott látottakat és tapasztaltakat bizonyára gazdagon értékesíthetik.

A konferencián résztvevők az egyházkerületi pénztár terhére ingyen élelmezésben részesülnek a Kollégium konviktusában: 10-én ebéd, vacsora; 11-én reggeli, ebéd, vacsora. Az elszállásoláshoz is gondoskodás történik: 10-én és 11-én éjjelre a diakonisszaintézetben. Mivel azonban itt korlátozott számban biztosítható szállás, kívánatos, hogy akiknek Debrecenben rokonai, vagy baráti szállás áll rendelkezésükre, ott helyezkedjenek el és reggeli is ott vegyenek igénybe. A közös ebédeken és vacsorákon részvétel azonban részükre is biztosítva van.

Akik nem tudnak maguknak szállást biztosítani, azok

szállásigényüket a jelentkezésnél feltétlenül jelentsék be. Szállást csak azoknak biztosítunk, akik ezirányú igényüket a jelentkezési határidőig bejelentették.

A konferencián résztvevőknek az útiköltséget az egyházkerületi közgyűlés határozata értelmében az egyházmegyei pénztár fizeti. (Az ezt közvetlenül megelőző lelkészkonferenciára jövők ugyanis menetjegyekedvezményben fognak részesülni.) Eppen az ügy fontosságára tekintettel fognak nyosra veszem, hogy az egyházmegyei pénztárak az összes dékán lelkészeknek, tanítóknak útiköltségét fedezni fogják.

A konferencia tárgysorozata:

10-én d. u. 1/4 órakor két előadás: 1. a modern pedagógiáról, 2. a tantervről.

11-én d. e. 8 órakor előadás az iskolalátogatásról és három iskolalátogatás gyakorlati bemutatása.

11-én d. u. 1/4 órakor a konferencia anyagának megbeszélése.

Debrecen, 1940 február 24.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

4094—1939. szám.

HIRDETÉMÉNY.

A visszacsatolt területeken lévő lelkészek igazolása ügyében kiküldött bizottság 1940 március 16-án délelőtt 11 (tizenny) órakor Debrecenben, a református Kollégium tanácstermében ülést tart. A tárgyalásról azok, akiknek megjelenése szükséges, külön értesítést kapnak.

Az igazolandók elleni esetleges észrevételeket e hirdetés megjelenésétől számított 8 (nyolc) nap alatt még alulírottál be lehet adni.

Debrecen, Egyetem, 1940 február 26.

Dr. Szentpéteri Kun Béla,
egyházmegyei gondnok,
mint az igazolóbizottság elnöke.

TARTALOM:

Révész Imre: „Szeretsz-e engem?”

D. Dr. Kállay Kálmán kollégiumi igazgató búcsúbeszéde

D. Csikesz Sándor koporsójánál.

Révész Imre: Nyilatkozat.

Hírek az egyházmegyékből. — Halottaink. — Különfélék. — Hivatalos értesítés. — Vasúti menetrend. — Hirdetések.

Ideiglenes menetrend.

A vonat	Debrecenből hová indul?	Oda-érkezik	A vonat	Debrecenbe honnan érkezik?	Mikor indult?		
neme	indul		neme	érk.			
sz.	4.50	Nyírábrány ..	5.38	sz.	4.35	Bpest-nyug. ...	22.25
sz.	4.55	Ungvár	9.28	sz.	6.52	Tiszalök	4.44
m.	5.05	Füzesabony ..	8.15	v.	7.02	Tiszafüred ...	3.54
sz.	5.20	Tiszalök	7.47	sz.	7.05	Nyírábrány ...	6.14
t.	6.21	Nagykeréki ..	8.53	sz.	7.12	Nagykeréki ...	5.41
m.	7.40	Hajdúnánás ..	8.55	sz.	7.15	Nyíregyháza ..	6.05
sz.	7.58	Nagyléta	8.57	sz.	7.22	Püspökklad. ...	6.17
t.	8.17	Nyíregyháza ..	9.27	t.	7.42	Nagyléta	6.21
m.	8.15	Nyíregyháza ..	9.22	s. a.	8.05	Nyírbátor	6.25
sz.	12.30	Bpest-nyug. ...	17.39	sz.	10.13	Nagyléta	9.14
sz.	12.31	Nyírábrány ..	13.20	m.	11.25	Hajdúnánás ...	10.10
sz.	14.27	Ungvár	18.52	v.	11.30	Nyírábrány ...	10.24
m.	14.30	Nagyléta	15.29	m.	11.35	Derecske	11.05
sz.	14.32	Nyírábrány ..	15.22	sz.	11.40	Nyíregyháza ..	10.31
sz.	14.35	Tiszalök	16.42	sz.	13.52	Bpest-nyug. ...	8.25
sz.	14.40	Püspökklad. ...	15.39	t.	14.22	Nagykeréki ...	13.57
m.	14.43	Balmazújv. ...	15.31	sz.	16.12	Tiszalök	15.54
sz.	14.51	Nagykeréki ..	16.24	m.	16.45	B-Ujváros. ...	15.54
gy.	17.11	Bpest-nyug. ...	21.05	v.	16.54	Nyírábrány ...	15.47
m.	18.43	Nyírábrány ..	19.28	m.	16.55	Nagyléta	15.54
sz.	18.45	Tiszalök	20.54	gy.	17.04	Nyíregyháza ..	16.10
sz.	18.48	Ungvár	22.35	sz.	18.25	Nagykeréki ...	16.55
sz.	18.58	Nagykeréki ..	20.34	gy.	18.35	Bpest-nyug. ...	14.50
sz.	19.00	Tiszafüred ...	22.10	m.	18.39	Nyíregyháza ..	17.25
t.	19.30	Nagyléta	21.04	sz.	20.10	Füzesabony ...	16.45
sz.	21.44	Bpest-nyug. ...	5.00	sz.	20.28	Tiszalök	18.14
sz.	21.45	Nyíregyháza ..	23.27	sz.	21.20	Ungvár	16.39
				m.	21.30	Nyírábrány ...	20.46

Megjegyzés. Bár az adatokat ellenőriztük, azok helyességéért felelősséget nem vállalunk.

FÖLDEK, HAZAK, TELKEK

eladása, vétele, bérlete ügyében
forduljon bizalommal

DIENES JÓZSEF O.F.B. ingatlanforgalmi irodájához
DEBRECEN, BETHLEN-UTCA 21. SZÁM

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-43

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI-, MEZŐGAZDASÁGI-, HÁZTARTÁSI-,
GÁZOLTALMI- és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti

Szénási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református Iparos.

Gondtalanul szerezheti be téli szükségleteit,

ha a „TAKARÉKOSSÁG” RT.

bevásárlási rendszere

útján eszközli azok t!

DEBRECEN, DEÁK FERENC-UTCA 6.

Szerezze meg
a „TAKARÉKOSSÁG” RT. vásárlási igazolványát.
Díjtalanul boesátja rendelkezésére a Központi iroda.

JÓ SZEMÜVEG

tökéletes látást biztosít!

Értesítem a mélyen tisztelt vásárlóközönséget, hogy látáserészüzletemel
megnyitottam. A református papság, tanítóság, a Kollégium, a középisko-
lák tanári kara és az összes egyházi hivatalok tisztviselői 10 százalé-
kedményben részesülnek. — Mint fiatal kezdő református optikus, tiszte-
lettel kérem a szíves támogatást.

SZABÓ JÓZSEF

látáserészemester Debrecen, PIAC-UTCA 56. SZ. Megyeháza mellett.

ANGSTER JOZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30.

Orgonák, harmóniumok javi-
tása, átépítése, új homlokzat-
sípok, villamos fajtatóberende-
zések. — Meltányos feltételek,
művészi kivitel.

KONFIRMÁCIÓRA alkalmas könyvek:

Dr. Erdős Károly: Az én vallásom. Ára 30 fill. — Dr. Révész Imre:
Öntudatos hit, ára 30 fill. — Uray Sándor: Iskolások imakönyve,
ára 20 fill. — Uray Sándor: Anyám imakönyve, fve 50. papír-
kötésben 68. félévazonkötésben. Egészvázsonkötésben 76. után-
zott bőrkötésben 90 fillér, eg. rkötésben 1 pengő 50 fillér.
Bibliák és Új Testamentumok minde kivételben beszerezhetők a

„MÉLIUSZ” könyv-, papír- és írószerekkereskedésben
Debrecen, Ferenc József-út 26. Tel.: 16-73.

**MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK**

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70., 23-71.

FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a gáz a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a gáz a legkényelmesebb;
a gáz a leggyorsabban kezelhető;
a gáz melege pontosan szabályozható;
a gáz számlaértéke egy hónappal később fizetendő.

A gázvezetékeket 5 évi részletre készítjük és a
bevezetés költségeit a gáz állandó használata esetén
nagy részt visszatérítjük.

Főzőt, tűzhelyet, aulogeysert, fürdő- és jűtőkűlhűt
olcsón bérbeadunk.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása,
költségvetés:

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsözött és azon-
nal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyó-
sít. — Mint a Futura főbizományosa, fog-
lalkozik a termény-üzlet minden ágával. TELEFONOK:
Bank: 19-70. és 22-32. Terményszakály: 28-66. szám.

REFORMÁTUS

**PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG**

KÉSZÍTÉSE

ELSŐRENDÜ

KIVITELBEN

**FÉNYES
ILONA**
RIMASZOMBAT

KRASZNER LAJOS

Gyapjűszövet és bélésáru nagykereskedő BUDAPEST, V. KERÜLET, DEÁK-TÉR 2. SZÁM.

Kapható mindenféle ruhaszővetáru, jó és megbízható minőségben és kedvező áron.

Lelkészek, tanárok, tanítók részére fizetési kedvezmény az ORJÓ útján.

Pontos kiszolgálás.

Kívánatra szívesen küld mintákat.

Alapítási év:

1906